

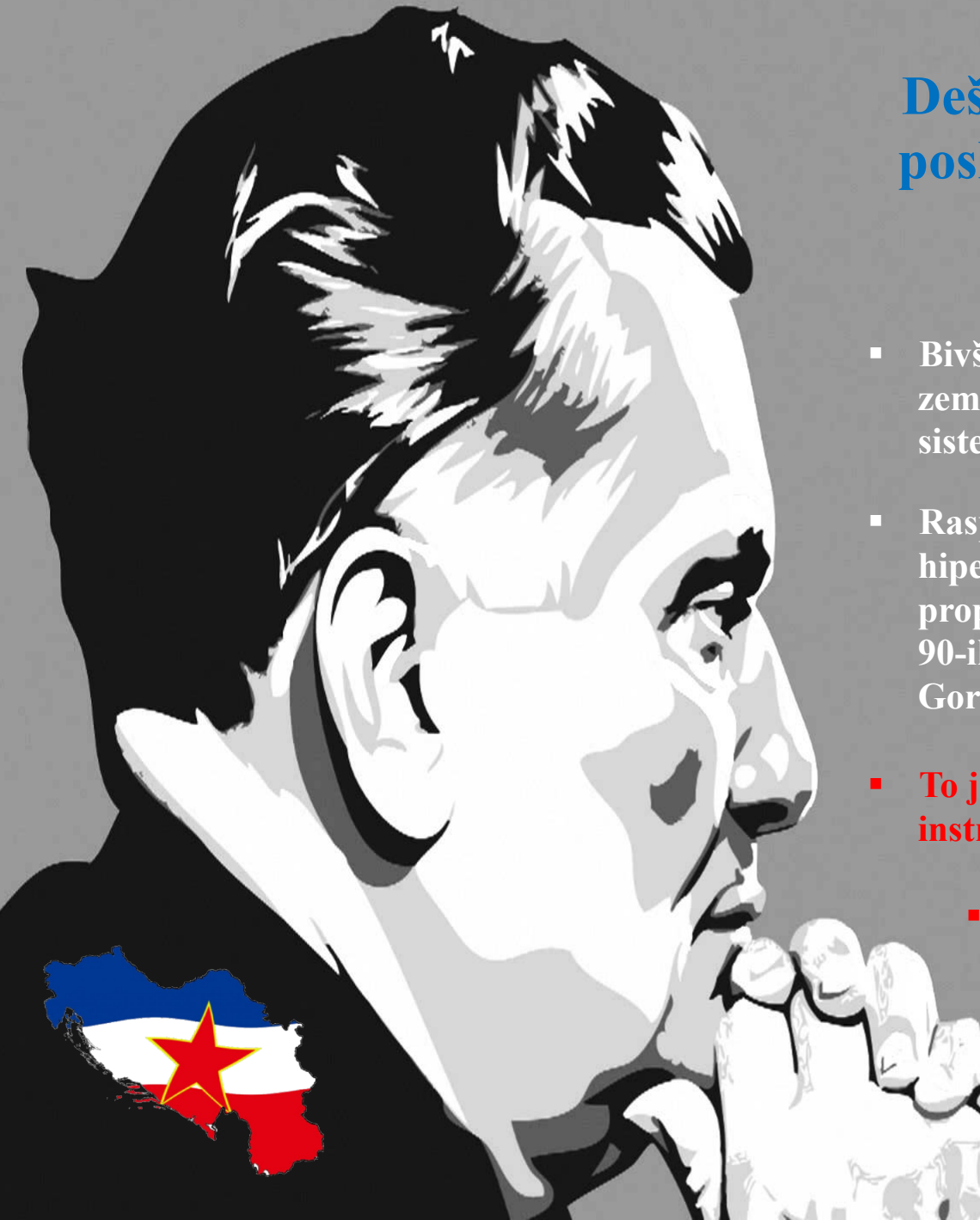
FINANSIJSKA TRŽIŠTA U CRNOJ GORI (2006-2017)

Podgorica, mart 2018.

Dešavanja u Jugoslaviji kao posledica stanja finansijskih tržišta danas

- Bivša Jugoslavija je prva socijalistička zemlja koja je počela da razvija finansijski sistem.
- Raspad bivše Jugoslavije, sankcije, hiperinflacija, ratovi u okruženju i propadanje privrede su uticali da krajem 90-ih godina finansijski sistem u Crnoj Gori bude potpuno uništen.
- **To je period kada finansijske institucije i instrumenti uopšte nisu postojali.**
 - **Nepostojanje cjenovne stabilnosti u tom periodu je izazvalo duboke anomalije u privredi.**

Tržište novca u Crnoj Gori (2007)

- Tržište novca je u početnoj fazi razvoja koja se iz više razloga odvija relativno sporo.
- Osim sporog razvoja, crnogorsko tržište novca karakteriše i oskudan izbor tržišnog materijala, i relativno skroman krug učesnika na tom tržištu.
- Dolarizacija odnosno eurizacija uslovila je da CBCG nema emisionu funkciju, pa stoga nema ni mogućnost emitovanja kratkoročnih HOV (blagajničkih zapisa).
- Svojevremena vrlo niska, a kasnije previsoka likvidnost banaka, kao i kontinuirano niska likvidnost privrede.
- U tom periodu banke su počele da se javljaju kao najznačajniji kupci jedinih hartija tržišta novca čije emitovanje je počelo u međuvremenu – kratkoročnih državnih zapisa.

Ostali instrumenti tržišta novca u Crnoj Gori (2007)

Međubankarski
plasmani

Ugovori o
otkupu

Komercijalni
zapisi

Utrživi depozitni
certifikati

Bankarske
garancije

Tržište kapitala u Crnoj Gori (2007)

U Crnoj Gori u ovom periodu
posluju dvije berze:

Montenegroberza a.d. Podgorica

**NEX Montenegroberza a.d.
Podgorica**

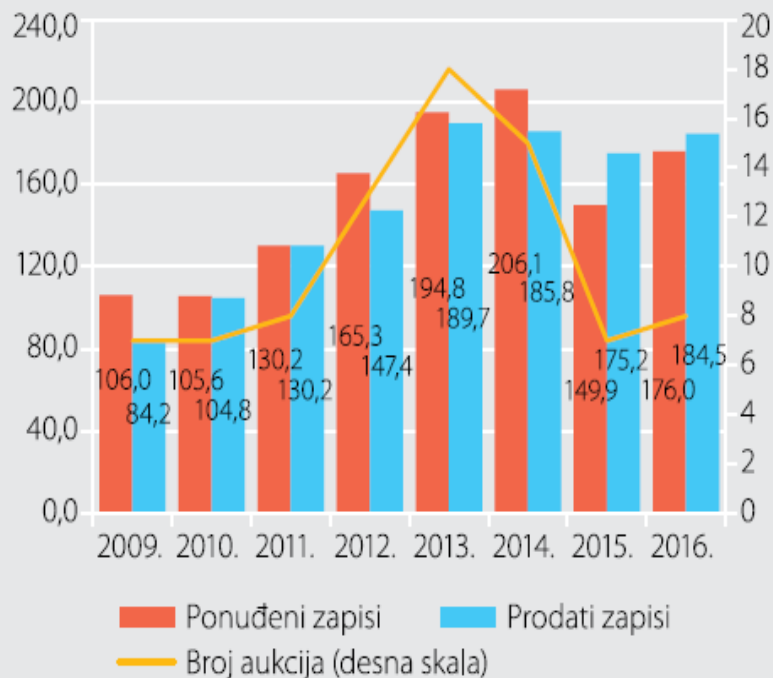
Scena iz filma „Vuk sa Wall street“-a

Primarna i sekundarna trgovina na tržištu kapitala (2007)

- Primarne emisije koje su vršile uglavnom finansijske organizacije, rezultat je odgovora finansijskog sektora na narastajuću tražnju za finansijskim uslugama, odnosno na rast mogućnosti za zaradu u oblasti finansija, bilo da se radi o tržištu kapitala, bankarstvu ili osiguranju.
- U 2006. godini nije realizovana niti jedna emisija investicionih jedinica investicionih fondova, premda je veći broj ovih finansijskih posrednika koji posluju na finansijskom tržištu Crne Gore, izvršio statusne promjene, koje su im omogućile emitovanje dodatnih investicionih jedinica u cilju prikupljanja kapitala.
- Čini se da je to učinjeno više kao pripremni korak za neka buduća vremena, jer su investicioni fondovi u 2006. ostvarili značajne prihode po osnovu prodaje akcija preduzeća koja su privatizovana, a koje su držali u svojim portfolijama.
- Iz ostvarenih prihoda vršene su nove investicije, tako da nije bilo potrebe da se primarnom emisijom prikuplja dodatni kapital.

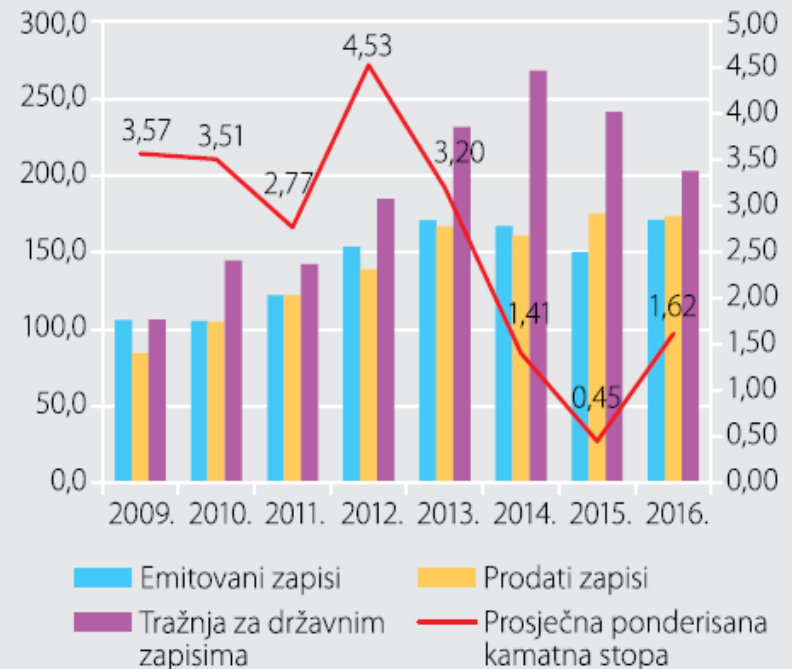
Tržište novca (2009-2016)

Emitovani i prodani državni zapisi za period 2009-2016. godine, u 000. 000 eura

Izvor: CBCG

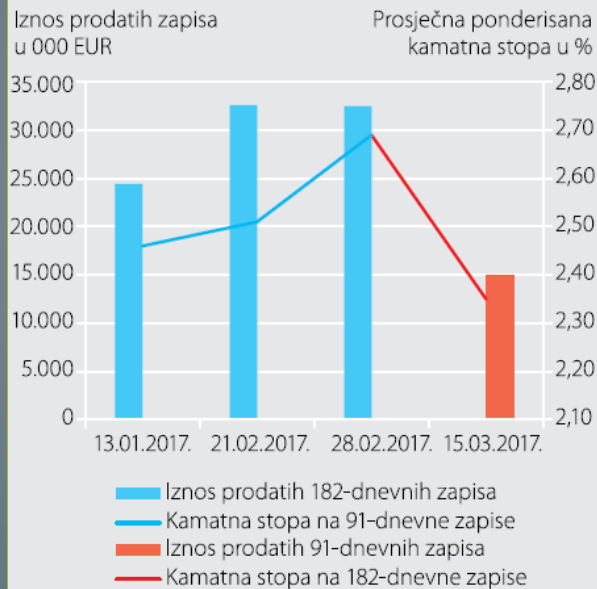
Aukcije državnih zapisa ročnosti 182 dana (u 000. 000 eura) i ostvarena prosječna ponderisana kamatna stopa u posmatranoj godini

Izvor: CBCG

Tržište novca (2017)

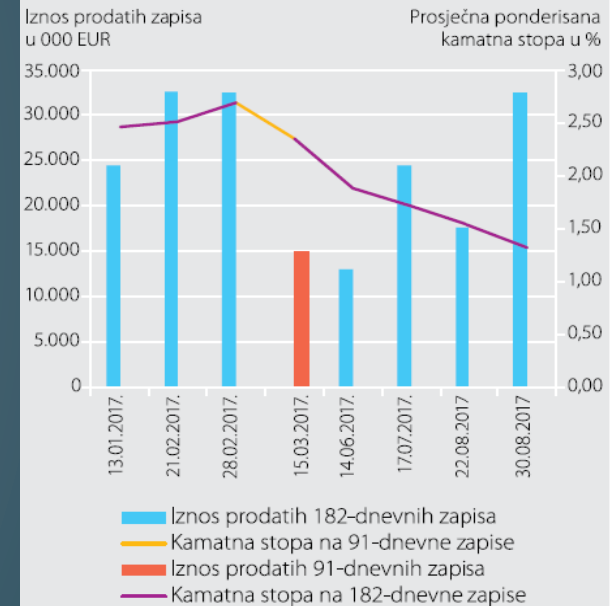
Prodati državni zapisi i odgovarajuća kamatna stopa, Q1 2017. godina

Prodati državni zapisi i odgovarajuća kamatna stopa, Q2 2017. godina

Prodati državni zapisi i odgovarajuća kamatna stopa, Q3 2017. godina

Tržište kapitala (2006-2017)

Godina	Promet u milionima eura	Broj transakcija	Promet po broju transakcija, u 000 EUR
2006.	377	114.073	3,3
2007.	727	224.637	3,2
2008.	160,3	83.348	1,9
2009.	405,8	58.778	6,9
2010.	54,8	19.827	2,8
2011.	59	13.466	4,4
2012.	32,7	7.203	4,5
2013.	30,8	6.447	4,8
2014.	108,2	6.285	17,2
2015.	65,4	5.090	12,8
2016.	115,2	4.463	25,8

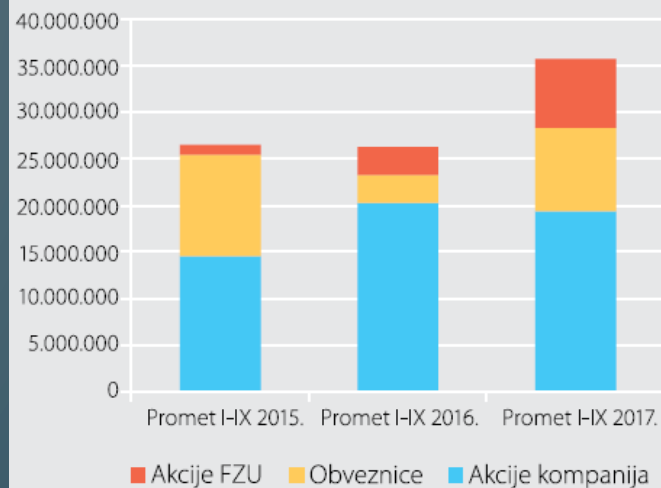
- Tokom prvih devet mjeseci 2017. godine, na Montenegroberzi ostvareno je 35,8 miliona eura prometa.
- Ukupan promet u ovom periodu ostvaren je kroz 4.013 transakcija.

Struktura prometa na Montenegroberzi (2006-2017)

Struktura prometa	I-XII 2006.		I-XII 2007.		I-XII 2008.		I-XII 2009.		I-XII 2010.		I-XII 2011.		I-XII 2012.	
	Apsolutni iznos	% ukupnog prometa	Apsolutni iznos	% ukupnog prometa	Apsolutni iznos	% ukupnog prometa	Apsolutni iznos	% ukupnog prometa	Apsolutni iznos	% ukupnog prometa	Apsolutni iznos	% ukupnog prometa	Apsolutni iznos	% ukupnog prometa
Akcije	305.536.211	81,0	569.962.081	78,4	116.293.135	72,5	379.985.549	93,6%	33.627.138	61,4%	52.206.113	88,5%	21.911.691	67,1%
Akcije FZU	52.279.080	13,9	139.630.614	19,2	27.685.487	17,3	9.534.229	2,3%	7.378.285	13,5%	4.399.756	7,5%	3.135.652	9,6%
Obveznice	19.204.186	5,1	17.423.470	2,4	16.355.418	10,2	16.290.406	4,0%	13.790.991	25,2%	2.367.768	4,0%	7.622.027	23,3%
Ukupno	377.019.476	100,0	727.016.166	100,0	160.334.040	100,0	405.810.184	100,0%	54.796.414	100,0%	58.973.636	100,0%	32.669.370	100,0%

I-XII 2013.		I-XII 2014.	
Apsolutni iznos	% ukupnog prometa	Apsolutni iznos	% ukupnog prometa
23.646.230	76,8%	43.783.219	40,5%
5.231.407	17,0%	6.939.224	6,4%
1.893.966	6,2%	57.434.761	53,1%
30.771.603	100,0%	108.157.203	100,0%

Struktura prometa na Montenegroberzi, 2015, 2016. i 2017. godine

THE STOCK MARKET IS A DEVICE
FOR TRANSFERRING MONEY FROM
THE IMPATIENT TO THE PATIENT

Warren E. Buffett

Radili:

Kočalo Milica 260/13

Vujačić Tamara 350/13

Radošević Nikola 312/13

Marković Boško 359/13

Saveljić Filip 369/13

Marković Nikola 252/13

